

Tynset kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 19/2341

**NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND -
HØRINGSUTTALELSE FRA TYNSET KOMMUNE**

Saksnr.   **Utvalg**
65/19   Kommunestyret

Møtedato
01.10.2019

Kortversjon av saken:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt ut på høring forslag til «Nasjonal ramme for vindkraft på land i Norge». Et av områdene som er utpekt av NVE som aktuelt for framtidig utbygging er område 56 – Nordre Hedmark. Område 56 berører arealer i kommunene Tolga, Os, Tynset, Engerdal og Rendalen. Tynset kommune har vurdert NVEs forslag og har mange innvendinger til dette. Begrunnelsene for hvorfor Tynset kommune går imot NVEs forslag blir nærmere beskrevet i denne saken. I tillegg til NVEs høringsforslag er det i denne saken lagt vekt på hva Utmarkskommunenenes sammenslutning sier i sin høringsuttalelse. Videre er saksvurderingen fra Rendalen kommune, som har lagt ned et stort arbeid med sin høringsuttalelse vektlagt. Det er også tatt med i vurderingene synspunkter som ble presentert på folkemøtet som ble arrangert på Tynset 26. august 2019.

Vedlegg

1. Nasjonal ramme for vindkraft –
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf
2. NVEs forslag for område 56- Nordre Hedmark
3. NVEs forslag – sammendrag, 4 s
4. Høringsuttalelse fra Utmarkskommunenenes sammenslutning, 9 s.
5. Høringsuttalelse fra Rendalen kommune, 35 s.

Melding om vedtak sendes til:

Olje og energidepartementet, Akersgata 59, 0180 OSLO, (postmottak@oed.dep.no)

Saksopplysninger

Olje- og energidepartementets oppdrag til NVE inneholdt bl.a. følgende momenter:

Det skulle leveres en rapport med oppdatert kunnskapsgrunnlag for relevante konsekvenser av landbasert vindkraft, og et kart som definerer større områder der det kan ligge til rette for utbygging av lønnsom vindkraft på land.

Områdene skulle velges ut med utgangspunkt i vindressurser og eksisterende og planlagt nettkapasitet. Disse forholdene skulle avstemmes mot viktige miljø- og samfunnshensyn. Arbeidet skulle skaleres med utgangspunkt i at et vesentlig bidrag ny vindkraft kan muliggjøres på lang sikt.

De utpekte områdene skulle være store nok til det kan tas hensyn til at arealene ikke kan utnyttes maksimalt.

Forslaget skulle ha et langsiktig tidsperspektiv, slik at oppdateringer kan skje ved behov, spesielt med hensyn til nettutviklingen.

Rammen skal ikke erstatte dagens konsesjonsordning, men det skal være vanskeligere å få konsesjon i områder som ikke er pekt ut i den nasjonale rammen.

NVEs rapport er inndelt i fire hovedkapitler. Den innledes med et generelt kapittel om vindkraft i Norge. Videre er det kapitler om virkninger for miljø- og samfunnsinteresser, metode for utpeking av områder og til slutt omtale av de mest egnede områdene for vindkraft.

NVE sier i sin rapport at vindkraft i teorien kan bygges ut nesten over alt. Men vindkraft er arealkrevende, og utbygging kan påvirke en rekke miljø- og samfunnsinteresser. Noen områder vil med grunnlag i dette være uegnet, mens andre kan defineres som egnet. NVE har i sin rapport valg å karakterisere de områdene de er bedt om å peke ut som «mest egnede». Bakgrunnen for dette sier NVE er at det ikke har kunnet gjøre detaljerte vurderinger av de arealene de karakteriserer som mest egnede. Det vil kreve omfattende konsekvensutredninger for å ta endelig stilling til om et område er egnet for vindkraft. NVE mener imidlertid at det på et overordnet nivå går an å vurdere områders relative egnethet ved å sammenligne dem med andre områder.

NVEs forslag er ikke basert på planlagte prosjekter, men på hvilke områder som egner seg best totalt sett. Da har en spesielt lagt vekt på beregnede vindressurser og eksisterende utbygd nett.

Områder som åpenbart ikke egner seg er tatt ut i en tidlig fase i arbeidet og ikke vurdert. NVE nevner at eksempler på slike områder er nasjonalparker, nasjonale villreinområder og i tillegg områder med lav gjennomsnittlig vindhastighet. Områder som er spesielt viktige for samisk aktivitet er også vurdert som ikke egnet. Dette er årsaken til at det i hovedsak foreslås egnede områder i Sør-Norge, selv om vindforholdene i Nord-Norge ofte er svært godt egnet for vindkraft.

Totalt har NVE valgt ut 13 områder som «godt egnet» for vindkraft. Område 56 – Nordre Hedmark som er «vårt område» beskrives av NVE bl.a. på følgende måte:

«HVORFOR ER OMRÅDET FORESLÅTT SOM ET AV DE MEST EGNEDE?

Dette området har veldig gode produksjonsforhold for vindkraft. På kort sikt er det lite kapasitet i transmisjonsnettet til å tilknytte ny kraftproduksjon, men på lengre sikt kan kapasiteten bli bedre. Mye ny vindkraft vil imidlertid kreve betydelige nettinvesteringer lokalt.

I området er det samtidig viktige miljø- og samfunnsinteresser, blant annet knyttet til fugl, villrein, kulturhistoriske landskap og ikke-samisk reindrift.

Til tross for lite nettkapasitet på kort sikt og viktige miljø- og samfunnsinteresser, framstår området som et av de mest egnede områdene for ny vindkraftutbygging. Vi har lagt mye vekt på de gode produksjonsforholdene i denne vurderingen. Ifølge våre analyser har deler av dette området noen av de aller beste produksjonsforholdene i Sør-Norge.

HVILKEN TYPE VINDKRAFTVERK ER OMRÅDET EGNET FOR?

Den største delen av det utpekte området har sammenhengende arealer med gode produksjonsforhold, og det er lite bebyggelse. Det betyr at det i teorien kan bygges et svært stort eller flere store vindkraftverk i området. Siden nettkapasiteten i regionalnettet er begrenset, kreves det også kanskje en stor utbygging for å dekke kostnadene til oppgraderinger i kraftnettet. Fordi området er relativt lite, er det imidlertid relativt liten fleksibilitet med tanke på plasseringer innenfor området. Snaufjellsområdene har de aller beste produksjonsforholdene.»

Området Nordre Hedmark berører kommunene Tolga, Os, Tynset, Engerdal og Rendalen. Det totale arealet er 1317 km², og etter at noe areal er trukket fra med begrunnelse i såkalte harde eller myke eksklusjoner står en igjen med 994 km² ikke ekskludert/egnet areal.

Det teoretiske produksjonspotensialet i Nordre Hedmark er svært stort. Dette begrunnes med at vindressursene i området er svært gode. Det ble nevnt på folkemøtet på Tynset 26. august i år at dersom området bygges ut for å utnytte de beregnede vindressursene i området maksimalt, kan det produseres 30 TWh årlig. Den totale produksjonen av strøm i Norge er om lag 120-130 TWh årlig. Det vil si at Nordre Hedmark teoretisk sett kan produsere nesten 1/4 av Norges totale årlige produksjon pr. i dag. En slik utbygging vil koste anslagsvis 120 mrd. kroner, og vil generere inntekter tilsvarende 0,5 mill. kr pr nord-østerdøl hvert år. Det må understrekes at dette er grove anslag og at en slik utbygging av flere grunner i praksis ikke er gjennomførbar.

På det åpne informasjonsmøtet på Tynset var ulike instanser tilstede og informerte fra hver sine ståsted om hvordan de vurderer en utbygging i Nordre Hedmark. I det følgende refereres noen momenter som ble lagt fram på møtet:

Miljødirektoratet (MDir):

- Kommenterte at NVE, som ser flere argumenter mot utbygging i Nordre Hedmark, allikevel foreslår at Nordre Hedmark skal karakteriseres som godt egnet for utbygging. Dette pga. svært gode vindforhold i området.
- Mdir mener villrein og vade fugl er de viktigste argumenter mot en utbygging av Nordre Hedmark.
- Mdir mener at Nordre Hedmark har flere negative konsekvenser ved utbygging enn de andre 12 foreslåtte områdene.

Riksantikvaren (RA):

RA arbeider nasjonalt med «Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse» (KULA). KULA-registeret for Hedmark skal på høring i 2020.

RA ønsker å begrense området Nordre Hedmark ved å ta ut:

- Området øst for Femunden
- Spekedalen med sin høyfjellsdal og sitt seterlandskap
- Innset/Undset pga. bebyggelse
- Fiskevollen – viktig næring og kulturhistorie
- Elgpiggen-området med dets fangstgroper
- Sirkumferensen begrenser området

Rendalen kommune (RK):

RK har brukt store ressurser på innspill til OED/NVE, og på høringsinnspillet til NVEs forslag. Det benyttes argumenter fra Rendalens uttalelse lenger ut i dette dokumentet.

RK mener at:

- Natur, kultur og landbruk ikke er hensyntatt av NVE
- Kommunene i Nordre Hedmark bør delvis samordne sine høringsinnspill
- Kongeørn og jaktfalk er viktige fuglearter i området
- Generelt sier RK nei til vindkraft i urørt natur

Nord-Østerdal kraftlag SA (NØK):

- Stiller spørsmål ved om vi trenger vindkraft
- Vårt område eksporterer kraft – har overskudd av kraft
- Nevnte omtrentlige kostnader ved utbygging av ulike typer vindkraft:
  - Landbasert 35 øre/KWh
  - Bunnfast 100 øre/KWh
  - Flytende 50 øre pr KWh
- Nevnte at vindkraft passer godt å koordinere med vannkraft
- Det er billigst å bygge vindkraftanlegg nærmest mulig eksisterende nett. I Nordre Hedmark er det terrenget i vest som ligger nærmest eksisterende nett, f. eks. Tyllaldalen.
- Vindkraftutbygging kan skje dersom:
  - Det er lønnsomt
  - Grunneierne er positive
  - Det er tro på godkjenning fra NVE
  - Dersom prosjektet gir godt omdømme
- Det ble understreket at hensynet til omdømme er viktig for NØK (kraftselskapene) og at utbygging av Nordre Hedmark med det omdømmet vindkraft har i vårt område i dag er uaktuelt
- NØK er generelt positiv til miljøvennlig kraft, men eier ingen vindkraftanlegg i dag og har heller ikke pr i dag noen planer om å investere i vindkraft
- Slik beskatningsreglene for vindkraft er i dag vil ikke berørte kommuner tjene noe på en utbygging, bortsett fra eventuelt i en utbyggingsfase. Hvorfor bygge vindkraft da?

Forum for Natur og Friluftsliv Hedmark (FNF):

FNF nevnte bl.a.:

- Er sterkt imot vindkraftutbygging
- Energiloven fra 1991 endret kraftproduksjon fra forvaltning til politikk
- Statkraft mener, isolert sett, at Norge har nok kraft
- Utbygging av lønnsom vindkraft krever krafthandel med utlandet utenfor Norden
- Det er ingen støtteordning for produksjon av vindkraft, kun eiendomsskatteinntekter
- Vindkraft har veldig få lokale ringvirkninger, bortsett fra i anleggsperioden, dersom det finnes tilstrekkelig store, lokale entreprenører
- Klimaet kan ikke reddes av frie markedskrefter. Det kreves politisk handlekraft

Fylkesmannen i Innlandet:

Nevnte at den i sin høringsuttalelse vil legge vekt på:

- Prioriterte arter
- Utvalgte naturtyper
- Nasjonale og regionale viktige naturtyper

- Fugl, villrein, øvrig fauna
- Verneområder

Innlandet fylkeskommune var ikke tilstede på informasjonsmøtet, men det ble nevnt at det er fylkeskommunen som skal uttale seg om eventuelle konsekvenser av en utbygging mht. eventuelle konsekvenser for kulturminner i området.

Saksvurdering

Vindkraft kan i utgangspunktet oppfattes som en miljøvennlig form for kraftproduksjon, som ikke bidrar til luftforurensing og store Co2-utslipp, i motsetning til kraftproduksjon basert på olje, gass eller kull.

Vindkraft har imidlertid også sine ulemper. Det legger beslag på store arealer, og etableringen av vindkraftanlegg krever store naturinngrep i form av bl.a. nødvendige veier, både for etablering og vedlikehold av anleggene. Vindkraftanlegg med vindmøller opptil 220 til 250 meter høye, som det snakkes om i Nordre Hedmark, gir visuell forurensning langt utenfor selve anleggsområdet.

Kommunestyrene i Tolga og Engerdal har enstemmig gått imot utbygging av vindkraft i Nordre Hedmark. Rendalen kommune behandlet saken 13. september. Der er det lagt ned et grundig arbeid over lang tid, og det ble utarbeidet en omfattende høringsuttalelse. Også Rendalen kommune vedtok enstemmig å gå imot utbygging av Nordre Hedmark. USS har levert en høringsuttalelse der en ber om at hele planen om nasjonal ramme for vindkraft skrinlegges.

I det følgende nevnes noen momenter som fra administrasjonens side vurderes som problematiske i forhold til forslaget om nasjonal ramme for vindkraft, og som medfører at forslaget til kommunestyret blir å anbefale at også Tynset kommune innstiller på å gå imot forslaget til nasjonal ramme.

Lokal medvirkning

Det ble på 1980 og 90-tallet utarbeidet en «Samlet plan for vassdrag» med tanke på å identifisere hvilke vassdrag som var egnet for utbygging og hvilke som burde vernes. I den prosessen ble det laget konsekvensutredninger for hvert enkelt vassdrag der det ble vurdert hvordan utbygging ville påvirke lokale forhold, både sosialt, økonomisk og naturfaglig. Når det gjelder samlet plan for vindkraft sier NVE selv at det ikke er utført tilsvarende undersøkelser. De 13 områdene er valgt med utgangspunkt i vindressurser og eksisterende og planlagt nettkapasitet. Med planen følger 21 delrapporter, der Miljødirektoratet står for 7, Riksantikvaren 2 og NVE selv for resten (12). Rapportene bygger på litteraturstudier og er sammenstillinger av allerede eksisterende kunnskap. Lokale konsekvenser er ikke med i planen, i motsetning til hva tilfellet var med samlet plan for vassdrag. Det er grunn til å tro at mangel på lokal medvirkning i arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft har bidratt til å øke motstanden mot vindkraft generelt, og til at vindkraftens omdømme har blitt svekket.

De 13 områdene som er utpekt er store, og det er tatt høyde for at noe areal kan tas ut når konsekvensutredninger må utarbeides i forbindelse med konsesjonssøknader. Dette er for sent og bidrar til at konfliktnivået snarere øker enn dempes.

Mangelfulle skatteregler for vindkraft – lokal verdiskapning

Helt siden man begynte med vannkraftutbygging har det vært politisk enighet om at lokalsamfunnet som avsto sine naturressurser skulle få beholde en del av verdiskapningen som inngrepet medførte. Dette er senere stadfestet som et bestående prinsipp, senest ved Stortingets behandling av energimeldingen, Meld. St. 25 (2015-2016). Vindkraftkommunenes organisasjon, LNVK, har helt siden tidlig på 2000-tallet arbeidet for at samme prinsipp for beskatning skal innføres for vindkraft, slik at de kommunene som påføres store naturinngrep får noe tilbake for dette, også på lang sikt. Slik det er nå får lokalsamfunnene i hovedsak bare inntekter fra vindkraftanleggene i anleggsperioden. Det er heller ingen regler om vederlag til de kommunene som avstår store arealer til vindkraftanlegg. Dette virker svært urimelig, og bidrar til å underbygge den lokale skepsisen til vindkraftanlegg.

Avgjørende myndighet

NVE er konsesjonsmyndighet i vindkraftsaker. USS påpeker i sin høringsuttalelse at konsesjonsmyndigheten i mange tilfeller har gått for langt i å tillate endringer etter at det er gitt konsesjon. Dette har ofte hatt sammenheng med ønske om mer effekt, noe som har resultert i at det er gitt tillatelse til høyere vindmøller enn det som ble godkjent i opprinnelig konsesjonssøknad.

Med de store konsekvensene utbygging kan medføre bør det legges stor vekt på lokalkunnskap når vindkraftprosjekter planlegges. Kommunene har best kunnskap om lokale forhold og bør være den myndighet som gis myndighet til å avgjøre om områder skal benyttes til vindkraftproduksjon. Dette synspunktet burde fastsettes som et prinsipp gjennom et vedtak i Stortinget.

Lokal næringsvirksomhet

Landbruket er en svært viktig næring i vår region. Setring er en del av dette. Selv om området Nordre Hedmark ikke har den største tettheten av setre er det f. eks. i Rendalen kommune, som har det største arealet innenfor Nordre Hedmark av de områdene som blir berørt, 21 setre innenfor området. Av disse er 7 karakterisert som viktige setermiljø. Om næringsvirksomheten ikke blir direkte berørt av naturinngrep, vil allikevel områdets attraktivitet i forhold til å representere et stort, urørt naturområde blir påvirket.

Reiseliv er en del av det lokale næringslivet og for noen er det et mål at reiselivets betydning og andel av total næringsvirksomhet skal øke. En stor vindmøllepark vil ødelegge inntrykket man i dag får av store sammenhengende områder fri for menneskelige inngrep. Store områder med urørt natur er i mange tilfeller viktig når Norge som reisemål markedsføres. Store vindmølleparker vil legge begrensninger på denne muligheten.

Faunaen i området

Deler av Nordre Hedmark ligger innenfor det arealet som er leveområdet til Tolga østfjell villreinområde. Norge har et internasjonalt ansvar for villreinen. Det er en kjent sak at villreinens trekkruter påvirkes sterkt av menneskelige inngrep. Utbygging av vindkraft i villreinområder er ikke forenlig med Norges internasjonale forpliktelser i forhold til villreinen, og bør unngås.

Rendalsreinen har sitt vinter- og vårbeite og også sitt kalvingsområde innenfor Nordre Hedmarks område.

Mange fuglearter har hekkeområder innenfor Nordre Hedmark og området er bl.a. viktig for kongeørn og jaktfalk, men også mange andre arter, bl.a. mange arter vadefugl.

Nettkapasiteten

Store vindkraftanlegg krever stor overføringskapasitet på strømmettet. I Nordre Hedmark er det regionale nettet lokalisert i det vestlige området. Det vil si bl.a. nær bebodde områder i Tyllaldalen og Rendalen. For investorer vil det være mest interessant med utbyggingsprosjekter nær eksisterende nett, da dette er mest kostnadseffektivt.

Visuell forurensning

En miljøvennlig side ved vindkraft er at den er fornybar og ikke luftforurensende. Det negative i forhold til miljø er at utbygging krever store inngrep i naturen over store arealer. I tillegg får man en visuell forurensning som strekker seg utover det området som bygges ut. Med vindmøller på 220 til 250 meters høyde, som det er snakk om i Nordre Hedmark, vil det visuelle bildet bli påvirket ikke bare i, men langt utenfor selve anleggsområdet. I Nordre Hedmark ligger 58% av arealet lengre enn 1 km fra større tekniske inngrep. Dette er den største andelen av alle de 13 områdene som er utpekt som mest egnet.

Utenlandsk kapital

Det meste av den vindkraftutbyggingen som har skjedd i Norge de senere årene er finansiert av utenlandske investorer. Disse har i mange tilfeller lavere krav til raskt utbytte enn norske interesser. Det betyr at mye av avkastningen fra vindkraften også havner i utlandet.

Behovet – er det der?

Både vår region og Norge totalt sett har overskudd av elektrisk kraft. Det kan da stilles spørsmål ved om store vindkraftprosjekter kan forsvares. Selv om vindkraften ikke er luftforurensende og baseres på en fornybar ressurs kan det stilles spørsmål ved om store utbygginger, slike som en teoretisk sett kan se for seg i Nordre Hedmark, kan forsvares med de mange ulempene vindkraft har på mange andre måter.

Andre instansers syn på Nordre Hedmark som vindkraftområde

Tolga og Engerdal har enstemmig vedtak imot utbygging av område 56 – Nordre Hedmark. Rendalen behandler saken 13. sept., med negativ innstilling. Alle 4 ordførerkandidater i Rendalen til valget i sept. har uttalt seg sterkt negative til utbygging av vindkraft. USS går inn for å skrinlegge hele nasjonal ramme.

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø

Vindkraft forurensar ikke luften på samme måte som kraft produsert på olje, gass eller kull. Om kraft produsert på fossilt råstoff erstattes av vindkraft vil det være positivt for klimaet.

Negative konsekvenser av vindkraftutbygging er at det krever store arealer og kan skape store negative konsekvenser for miljø- og samfunnsutvikling. Store vindkraftanlegg medfører store inngrep i naturen i form av anleggsveier for å etablere vindmølleparkene. Dette kan gå utover næringsinteresser som landbruk, seterdrift og reiseliv. Villrein vil bli sterkt truet og mange andre arter vil merke konsekvensene. I tillegg er vindkraftanlegg i den størrelse som vurderes som aktuelt i Nordre Hedmark, med master som kan være 220-250 meter høye, synlige over

store områder, også langt utenfor selve anleggsområdet. Dette ansees av mange som kraftig visuell forurensning.

Innstilling:

Tynset kommune ber om at hele område 56 – Nordre Hedmark- trekkes ut av Nasjonal ramme for vindkraft.

Begrunnelsene for dette er bl.a.:

- Nasjonal ramme for vindkraft bør behandles i Stortinget.
- Lokale myndigheter mangler innflytelse i vindkraftsaker, noe de burde få gjennom et vedtak i Stortinget.
- Det stilles spørsmål ved om det faktisk foreligger behov for utbygging av store vindkraftanlegg.
- Beskatningsreglene for vindkraft er mangelfulle og tilfører ikke berørte kommuner noe av inntektene fra vindkraftproduksjon.
- Lokalt næringsliv, i første rekke landbruk og reiseliv, kan bli skadelidende.
- Villreinstammene i området Nordre Hedmark vil bli rammet.
- Konsekvensene for ulike fuglearter er ikke kartlagt.
- Det mangler generelt konsekvensutredninger for de ulike områdene som er utpekt som «mest egnede».
- Visuell forurensning av store urørte naturområder.

Kommunestyret behandlet saken i møte 01.10.2019 :

Forslag fra Senterpartiet v/Stein Tronsmoen:

«Kan bli» endres til «blir» i innstillingens punkt 5.

Forslag fra Senterpartiet v/Arne Eggen:

«Bør» endres til «må» i innstillingens punkt 1.

Forslag fra Senterpartiet v/ordfører Merete Myhre Moen:

Kommunestyret stiller seg samtidig bak høringsuttalelse fra MDG v/Sørhus, og at denne vedlegges Tynset kommunes høringssvar.

Votering

Eggens endringsforslag vedrørende kulepunkt 1, enstemmig vedtatt.

Tronsmoens endringsforslag vedrørende kulepunkt 5, enstemmig vedtatt.

Forslaget fra Myhre Moen vedrørende høringsforslag fra MDG enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling med endringer enstemmig vedtatt.

Vedtak

Tynset kommune ber om at hele område 56 – Nordre Hedmark- trekkes ut av Nasjonal ramme for vindkraft.

Begrunnelsene for dette er bl.a.:

- Nasjonal ramme for vindkraft må behandles i Stortinget.
- Lokale myndigheter mangler innflytelse i vindkraftsaker, noe de burde få gjennom et vedtak i Stortinget.
- Det stilles spørsmål ved om det faktisk foreligger behov for utbygging av store vindkraftanlegg.
- Beskatningsreglene for vindkraft er mangelfulle og tilfører ikke berørte kommuner noe av inntektene fra vindkraftproduksjon.
- Lokalt næringsliv, i første rekke landbruk og reiseliv, blir skadelidende.
- Villreinstammene i området Nordre Hedmark vil bli rammet.
- Konsekvensene for ulike fuglearter er ikke kartlagt.
- Det mangler generelt konsekvensutredninger for de ulike områdene som er utpekt som «mest egnede».
- Visuell forurensning av store urørte naturområder.

Kommunestyret stiller seg samtidig bak høringsuttalelse fra MDG. Denne vedlegges Tynset kommunes høringssvar (VEDLEGG 1).

VEDLEGG 1

Høringssvar Nasjonal ramme for vindkraft på land.

Utsikt fra

Kommern i retning sørvest.

Tynset Kommune ber om at hele område 56 –Nordre Hedmark- trekkes ut av Nasjonal ramme for vindkraft.

Kommunens interesser

Tynset Kommune er preget av store fjell- og skogsområder. Kommunens innbyggere, hytteiere og andre besøkende bruker områdene aktivt til jakt, fiske, ski og annet friluftsliv. En av de viktigste kvalitetene for brukerne av naturen er opplevelsen av stillhet og urørt natur.

Naturen og fjellområdene brukes også aktivt til næringsvirksomhet som utmarksbeite og reiseliv. Inngrepsfri natur er en viktig del av regionens merkevare som reiselivsdestinasjon. Vindkraftutbygging vil ødelegge for denne merkevaren.

Med store, relativt urørte områder og et begrenset folketall er det også rom for et variert og rikt dyre- og fugleliv. Vinterstid er mange seterveier stengt og større områder blir ytterligere skjermet for forstyrrelser. Vegetasjonen i fjellområdene er sårbar for inngrep og bruker lang tid på å reetablere seg. Mens noen fjell og områder er særlig verdifulle fordi de er populære turområder ligger andre områders verdi nettopp i at de er lite besøkt.

Den delen av Tynset Kommune som er innenfor det foreslåtte området ”Nordre Hedmark” inneholder viktige frilufts- og naturområder og bør ikke vurderes for vindkraftutbygging. Vindkraftutbygging utenfor kommunens grenser vil også påvirke frilufts- og naturverdier i Tynset kommune sterkt negativt.

De viktigste direkte berørte områdene i Tynset kommune er:

Kommern og Fonnåsfjellet.

Området rundt Kommern er et viktig og populært turområde, -særlig vår, sommer og høst. Turen til toppen går gjennom et vakkert landskap med sterkt urørt preg og på toppen har man fantastisk utsikt i alle retninger. Turen er såpass kort at den brukes av alt fra barnefamilier til eldre. Fonnåsfjellet er langt mindre besøkt enn Kommern, men er populært både blant fiskere og multejegere. Det går pilgrimsled over begge fjellene.

Vindkraft i dette området vil fullstendig ødelegge de kvalitetene friluftsfolk søker. Fra toppene har man også utsikt til hele det foreslåtte område 56. Vindturbiner vil være visuelt forstyrrende selv plassert langt unna.

Gammeldalen og Spekedalen

Fra toppen av Raudsjøpiggen. T.v: mot sør og Elgpiggen og Rendalsølen. T.h: mot nordvest og Langkletten og Storkletten.

Fjellområdene rundt Gammeldalen og Spekedalen har tydelig villmarkspreg og er tilholdssted for en rekke rovdyr og rovfugl. Raudsjøpiggen er et yndet turmål. Da starter man fra Raudsjødalen meieri, Europas første fellesmeieri nord for Alpene. I området smelter kulturhistorie, villmark og aktiv seterdrift sammen. Vindturbiner og vil være opplagt forstyrrende.

Aumdalen og Grønnfjell

Aumdalen og Grønnfjell er blant kommunens mest populære hytte og friluftsområder. Grønnfjell er ikke en del av det foreslåtte området, men fra skiløyper og turstier vil man ha utsikt til hele det foreslåtte området.

Vurdering av deler av område 56 som ligger i andre kommuner.

Enhver vindkraftutbygging i nabokommuner vil også påvirke Tynset kommune. Fjellområdene brukes av beboere fra flere kommuner. Verdien ligger først og fremst i at det er store relativt sammenhengende områder med urørt preg. Landskapet er åpent med lange siktlinjer og et vindkraftanlegg vil være synlig fra svært lang avstand.

Det foreslåtte området huser flere truede og arealkrevende arter. Villrein, gaupe, jaktfalk, kongeørn, rype og våtmarksfugl. Hensyn til villrein og fuglelivet synes særlig dårlig ivaretatt i den foreslåtte rammeplanen. Nekmyrene naturreservat et nasjonalt viktig hekkeområde for våtmarksfugler.

Vi fraråder derfor sterkt utbygging i hele det foreslåtte område 56.

Nasjonale interesser

Ved enhver utbygging vil naturverdier vil gå tapt. Verdier som ikke kan tallfestes og bli en del av det økonomiske beslutningsgrunnlaget til utbygger. Hadde de vært det ville utbygging i disse fjellområdene ikke vært aktuelt. Hvis ikke områder med verdifull natur tas ut av rammeplanen bør det innføres en avgift på nedbygging av natur som synliggjør den virkelige kostnaden. I dag bæres denne kostnaden av andre enn utbygger.

Premisset om at vi trenger mer fornybar energi i Norge bør utfordres. Den nødvendige elektrifiseringen av all transport vil kreve mer kraft, men det er et enormt potensiale i

energieffektivisering. Utover dette mener vi økt kraftproduksjon i all hovedsak bør komme fra småskala solceller og oppgradering av eksisterende vannkraftverk.

I kapittel 6.5 Reduksjon av klimagassutslipp bør sammenhengen mellom vindkraftutbygging og klimagassutslipp problematiseres. EUs kvoteregime har klare svakheter og man har i dag ingen mekanisme for å sikre at økt kraftproduksjon ikke bare gir økt kraftforbruk, men faktisk reduserer bruken av mer forurensende kraft.

Om prosessen:

I utgangspunktet er det fornuftig å etablere nasjonale rammer for ny vindkraftutbygging slik at man kan vurdere den samlede belastningen ved nye utbygginger. En svakhet ved utkastet til nasjonal ramme er at den i liten grad tar hensyn til allerede vedtatte utbygginger. Det er heller ikke foretatt skikkelige konsekvensutredninger, slik at områder som nå blir utpekt senere vil kunne vise seg svært lite egnet.

Vi forventer at berørte kommuners syn vil veie tungt når endelig vedtak skal utarbeides. De negative konsekvensene av vindkraftutbygging oppleves i all hovedsak lokalt, mens kommuner i liten grad sikres økonomisk kompensasjon.

Nasjonal ramme for vindkraft bør behandles i Stortinget for å sikre en bredere forankring av en omstridt avgjørelse.